

Af Henrik H. Brandt,
direktør for Idrættens
Analyseinstitut

Sæt gnist til ældreenergibomben

Er ældrebomben med udsigt til en vækst i antallet af danskere over 60 år fra 1,3 til 1,8 mio. indbyggere over de næste 25 år i virkeligheden en positiv ældreenergibombe til idrætslivet?

Man kunne hurtigt få tanken på DGI og Idans fælles konference 'Fremtidens senioridræt – mellem ironman og stolemotion' i Vejen Idrætscenter, den 3. september.

Det var ikke sådan, at de tre fremtrædende ældreforskere, Kaare Christensen, Lis Puggaard og Henning Kirk, i deres oplæg på konferencen ligefrem aflivede alderdommens skavanker og tilværelsens uundgåelige afslutning på konferencen, men de nuancerede i høj grad billedet af fremtidens seniorer, baseret på solid videnskabelig dokumentation:

Der er store fysiske og psykiske gevinster at hente på fysisk aktivitet, idræt og socialt samvær for den ældre del af befolkningen, og tallene for ældre med massive plejebenhov er allerede så småt begyndt at antyde, at seniorerne i høj grad har taget budskabet til sig.

Befolkningen lever generelt længere og har tilmed flere gode leveår at se frem til i livets sidste fase.

Samtidig viser forskningen, at man aldrig bliver for gammel eller i for dårlig form til at nyde godt af konkrete positive effekter af styrketræning eller konditionstræning – snarere tværtimod.

Der er også allerede vækst i idrætsdeltagelsen blandt den ældre del af befolkningen, og konferencen viste klart, at der er rigtig mange aktører med lyst og energi til

fortsættes...

Indhold:

- Seniorer vil have skræddersyede tilbud
- Idrætsfaciliteters nye 'primetime'?
- Danmark vinder skandinavisk guld
- EU bliver en stærk ny spiller
- Nyt fra Play the Game
- Anmeldelse: Dansk tv-sport

Foto: Colourbox

Motionsidrætter på hold som yoga og zumba appellerer mest til de ældre kvinder, mens flere ældre mænd gerne vil konkurrere og måle deres idrætspræstation.

Seniorer stiller krav til idrætten

Fremtidens seniorer vil kræve mere skræddersyede idrætsstilbud. Senioridrætten skal tilpasse sig en krævende og nuanceret målgruppe, konkluderer en rapport fra Idan om 'fremtidens senioridræt'.

Af Ditte Toft, Idrættens Analyseinstitut

Generationen, der nægter at blive gammel, er i stort tal på vej ud på idrætsbanerne. Det kommer til at stille store krav til idrætsstilbuddene, at fremtidens senioridrætsudøvere ikke nødvendigvis opfatter sig selv som ældre, selv om de har rundet 60, 70 eller 80 år.

Fremtidens modne borgere i alderen over 60 år – også kaldet seniorer – tager nye idrætsvaner til sig. De søger i større udstrækning end tidligere de samme idrætsstilbud som de yngre voksne, og de ønsker i højere grad end tidligere at fortsætte i 'almindelige' idrætsgrene langt ind i senioralderen.

Idans notat 'Fremtidens seniorer – Mellem ironman og stolemotion' belyser seniorernes idrætsvaner og fremhæver nogle af de tendenser, der tegner sig for de nye og kommende seniorer.

Notatet viser seniorerne som en meget aktiv, men også meget bred målgruppe med vidt forskellige ønsker og behov. Der skal en bred palet af tilbud til at imødekomme ønskerne fra de mange og meget forskellige seniorer.

Samtidig tyder intet på, at fremtidens seniorer sætter sig til rette i sofaen, når de rammer efterløns- eller pensionsalderen. Tværtimod viser rapporten, at 62 pct. af seniorerne (60 år+) i dag dyrker regelmæssig sport eller motion. Faktisk er de idrætsaktive seniorer blandt de mest aktive voksne i befolkningen målt på antallet af timer, som de ugentligt bruger på motion og sport.

Motionsidrætter trækker mest

Som hos de øvrige voksne er det især motionsidrætter og motionsaktiviteter som vandreture, gymnastik, styrketræning, cykling og svømning, der trækker (tabel 1).

fortsættes...

at udvikle gode idræts tilbud til målgruppen i fremtiden.

Nu er øvelsen sådan set bare at omsætte den gode energi til endnu flere gode idræts tilbud med respekt for den mangfoldighed, som også Idans nyudgivne rapport af samme navn som senioridrætskonferencen dokumenterer.

I den forbindelse forestår en udfordring for kommuner, faciliteter og foreningsliv om at justere deres tilskudsordninger, kapacitetsudnyttelse og aktiviteter, så der bliver plads til mange flere idrætsudøvere i fremtiden.

Den udfordring bør dog naturligvis være den mindste af alle.

Når nu de ældre generationer strutter af energi og aktivitetslyst som aldrig før, ville det jo være ganske ubærligt, hvis forstokkede strukturer i den yngre befolknings forvaltning af idrætten gik hen og blev den største barriere for fremtidens ældreenergibombe.

Table 1: Motionsidrætter er store blandt seniorer (60 år+)

Vandreture	31 %
Gymnastik	23 %
Styrketræning	13 %
Cykel (mtb/landevej)	10 %
Svømning	10 %
Jogging/motionsløb	8 %
Golf	7 %
Spinning/kondicykel	7 %
Dans (alle former)	6 %
Aerobic/step/pump/zumba eller lign. på hold	5 %

De ti største idrætter blandt seniorerne (60 år+). Kilde: Fremtidens senioridræt – Mellem ironman og stolemotion.

Sammenlignet med 2007 er styrketræning gået frem blandt seniorer i alle aldre, uanset om man ser på de yngre seniorer i 60-69-års-alderen eller de ældste i aldersgruppen fra 75 år og op.

Idrætsaktiviteter i fokus i den brede del af befolkningen som cykling og løb oplever ligeledes fremgang blandt de yngre seniorer i alderen 60-69 år, men er dog stadig relativt lav blandt de ældste seniorer. Til gengæld er der tilbagegang i en ellers klassisk senioridrætsgren som gymnastik, som dog fortsat er blandt de store idrætter i aldersgruppen over 60 år.

Idrætsmønstrene tegner et billede af en seniorgeneration, som ikke anser sig selv som gammel. Nogle ønsker at fortsætte i de idræts tilbud, de hele tiden har dyrket, og mange ønsker at dyrke de typer af idrætter, som de øvrige voksne aldersgrupper også dyrker.

Senioridræt har tidligere ofte været associeret med tværidrætslige idræts tilbud, som da også fortsat lever i bedste velgående mange steder. Men tendenserne tyder på, at der også er behov for at udvikle tilbuddene om enkeltidrætter, hvis f.eks. foreninger vil imødekomme behovene fra en voksende gruppe af seniorer i konkurrencen med andre aktører. De ældre slår sig ikke længere til tåls med idræts tilbud, der er målrettet seniorerne som en samlet målgruppe. De fleste vil have idræts tilbud, der i højere grad er tilpasset den enkeltes behov og niveau.

Mænd og kvinder dyrker idræt forskelligt

Generelt er der også, som i den øvrige befolkning, forskelle i de foretrukne idrætsvalg blandt mændene og kvinderne.

Kvinderne er i overtal til aktiviteter som zumba, gymnastik, yoga, osv. Holdorganiserede motionsidrætter appellerer ganske

enkelt mest til kvinderne, mens mændene i større udstrækning søger mere sportsligt betonedede idrætter, hvor de kan måle deres præstation. Det kan være i aktiviteter som cykling og løb, hvor man mest kæmper mod sig selv, men også i konkurrenceidrætter som golf og badminton. Når mændene finder vej til de mere motionsprægede holdidrætter, viser erfaringen, at det især er til særlige lukkede mandehold.

Forskellene i valget af idrætsaktiviteter er interessante at have med i tankerne, når det gælder det sociale samvær, som sammen med sundhed stadig står helt centralt blandt motiverne for idrætsdeltagelse hos de ældre generationer af idrætsudøvere.

At mødes med andre og dele oplevelser omkring idrætsaktivitet er vigtigt for mange seniorer, og det er derfor interessant, hvordan foreninger og andre idrætsudbydere sikrer behovet for individuelt tilpassede idræts tilbud og samtidig imødekommer målgruppens ønsker om at mødes med andre seniorer i brede fællesskaber.

Helbredet holder nogle tilbage

Selvom flertallet af seniorer er idrætsaktive, er der stadig en væsentlig andel på cirka en tredjedel, som er inaktive – og mange er vel at mærke permanent inaktive. En umiddelbar konsekvens er, at der er længere vej til idrætsaktivitet for mange seniorer, hvis de skal leve op til folkesundhedsambitioner om at så mange som muligt bør være aktive hele livet.

Helbredet er samtidig den største barriere for de inaktive seniorer, men også det at være 'blevet for gammel' ligger fortsat højt – særligt blandt de ældste i seniorgruppen. Selvom det sundhedsmæssige fokus i disse år er på fysisk aktivitet hele livet, og der sker ændringer i nye gene-

fortsættes...

NYT FRA IND- OG UDLAND

Foto: Colourbox

Grønt lys til fireårige udelukkelse

Udformningen af et nyt internationalt antidoping-kodeks er i slutfasen op til det internationale antidoping-agentur WADA's konference i Sydafrika i november.

Blandt de markante ændringer i udkastet til nyt kodeks er en fordobling af straffen for forsætlig brug af udbredte dopingstoffer som EPO og anabole steroider fra to til fire år.

Fire års udelukkelse vil for mange eliteidrætsudøvere reelt sætte et punktum for den idrætslige karriere, og kritikere har derfor kaldt dem urimeligt hårde, ligesom de tidligere er blevet anset for juridisk problematiske.

Men ifølge den franske dommer Jean-Paul Costa, der er tidligere præsident for den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg, holder den nye skærpede straf ramme sig inden for internationale generelle rets- og menneskerettighedsprincipper.

Men Jean-Paul Costa peger som forslagens kritikere på, at dopingsanktioner skal være proportionelle, og konkluderer at det er tilfældet for fireårige udelukkelse. Samtidig hæfter han sig ved, at sanktionerne kan modereres i visse sager uden at opgive kodeksets princip om, at idrætsudøvere skal behandles ens på tværs af landegrænser og idrætsgrene.

Foto: Agência Brasil

Oslo stemmer ja til OL

I forbindelse med det norske Stortingsvalg i september stemte borgerne i Oslo Kommune samtidig om, hvorvidt kommunen skal gå videre med planerne om at søge vinter-OL i 2022.

Et snævert flertal på 53,5 pct. af Oslo-borgerne stemte for at arbejde mod en ansøgning, og nu skal der arbejdes videre på landsplan.

"Den næste etape bliver at arbejde målrettet og dygtigt i forhold til regeringen og Stortinget. Vi håber at få Stortinget med, så vi kan sende en ansøgning om at deltage i den internationale konkurrence," siger generalsekretæren for det norske idrætsforbund, Inge Andersen, til det norske dagblad VG.

Norges Idrætsforbund er som olympisk komité drivkraft bag forsøget på at få OL til Norge, og formanden for idrætsforbundet, Børre Rognlien, ser resultatet som meget klart trods den relativt smalle sejr ved folkeafstemningen og trods den livlige debat op til afstemningen, der gjorde resultatet usikkert.

Oslos bystyre forventer, at de offentlige udgifter til OL vil ligge i omegnen af 20-23 milliarder norske kroner, hvortil kommer private investeringer på cirka 10 mia. kroner.

Tokyo bliver OL-vært i 2020

IOC-medlemmerne stemte på IOC's session i Buenos Aires i Argentina i starten af september om værtskabet for de olympiske sommerlege i 2020.

Valget faldt på Tokyo, der fik flest stemmer i begge stemmerunder. I første runde fik Tokyo 42 stemmer mod 26 til både Madrid og Istanbul, som derfor måtte ud i en ekstra stemmerunde, hvor der var tæt løb mellem de to byer. Istanbul fik 49 stemmer og Madrid 45.

I anden stemmerunde vandt Tokyo en sikker sejr over Istanbul med 60 stemmer mod 36.

OL i 2020 bliver afholdt den 24. juli til 9. august 2020 under sloganet 'Discover tomorrow'.

Læs Jens Sejer Andersen, international chef i Play the Games, rapport fra IOC-sessionen i Buenos Aires på idan.dk.

rations opfattelse af alderdom, er det en væsentlig del på 39 pct. blandt de inaktive seniorer, som stadig mener, at de 'er for gamle til idræt'. Det gælder særligt blandt kvinder over 70 år.

Ligesom der er forskel i kønnene i idrætsdeltagelsen, er der også forskelle i barriererne blandt de inaktive mænd og kvinder. Det er i særlig grad kvinderne, som er hindret af helbredet, den fysiske form og alderen. Mændenes barrierer er i større grad manglende interesse for idræt eller andre interesser, som tager tiden.

Der er med andre ord behov for forskellige typer af initiativer for at mindske barriererne for de inaktive kvinder og mænd, hvis man ønsker at øge idrætsdeltagelsen blandt seniorerne yderligere.

Om 'Fremtidens senioridræt'

Idans udgivelse 'Fremtidens senioridræt – Mellem ironman og stolemotion' er udarbejdet med afsæt i en række datasæt, der er lavet særlige kørsler i, og interviews med en række aktører, der til daglig arbejder med senioridræt. Udgivelsen er støttet af DGI.

Download eller bestil 'Fremtidens senioridræt – Mellem ironman og stolemotion' i Idans vidensbank.

Foto: Colourbox

Seniorerne foretrækker at dyrke motion og sport udendørs, men også gymnastiksale og mindre haller bliver benyttet meget.

Bliver dagtimerne idrætsfaciliteters nye 'primetime'?

Med et stigende antal seniorer over de kommende årtier og øget fokus på bevægelse og fysisk aktivitet i skolerne kan der blive kamp om at få plads i idrætsfaciliteterne i dagtimerne.

Af Ditte Toft, Idrættens Analyseinstitut

Danskere over 60 år udgør i dag godt 1,3 millioner personer, og der er udsigt til, at der over de kommende 25 år vil komme yderligere 500.000 i aldersgruppen.

Samtidig er andelen, som er idrætsaktiv i aldersgruppen, steget gennem de seneste årtier, og der er ingen tegn på, at andelen af idrætsaktive skulle falde over de kommende år. Derfor er perspektiverne

i forhold til at sikre adgang til arenaer og faciliteter, hvor seniorerne kan dyrke idræt vigtigt.

Netop på facilitetsområdet adskiller seniorerne sig fra de øvrige voksne på ét væsentligt område, nemlig det foretrukne tidspunkt for idrætsdeltagelse. Hvor mange idrætsfaciliteters 'primetime' sidst på eftermiddagen og først på aftenen er kilde til kamp om pladsen i mange kommuner

fortsættes...

Foto: Idan

Ring appetit på ændringer i støtte

Skal Kulturministeriets igangværende udredning af idrættens struktur og økonomi føre til vidtgående reformer af dansk idræt, eller bør kortlægningen kun munde ud i mindre justeringer af organisationernes arbejde og deres statslige støtte over lottomidlerne?

Bedømt på debatten under Idans konference 'Idrættens største udfordringer III' i Vejen Idrætscenter den 5. september virker det mest sandsynligt, at der kun bliver tale om mindre ændringer, når udredningens konklusioner skal omsættes til politik, medmindre Folketingets partier mod forventning selv tager førertrøjen på, som Team Danmarks direktør, Michael Andersen, formulerede det.

Hos de store aktører, DIF, DGI, Firmaidrætten, Team Danmark og Lokale og Anlægsfonden, der var inviteret til debatten i Vejen Idrætscenter, var der bred enighed om, at den nuværende støtte til de landsdækkende organisationer og institutioner i store træk fungerer fint, selv om man anerkender behovet for mindre justeringer.

Formand for DIF, Niels Nygaard kaldte det 'fornuftigt', at godt 600 mio. lottokroner går til det foreningsbårne, demokratiske idrætssystem, mens et noget mindre beløb går til halvstatslige institutioner, der er oprettet i samspil med idrætsorganisationerne.

Firmaidrætten får ny struktur

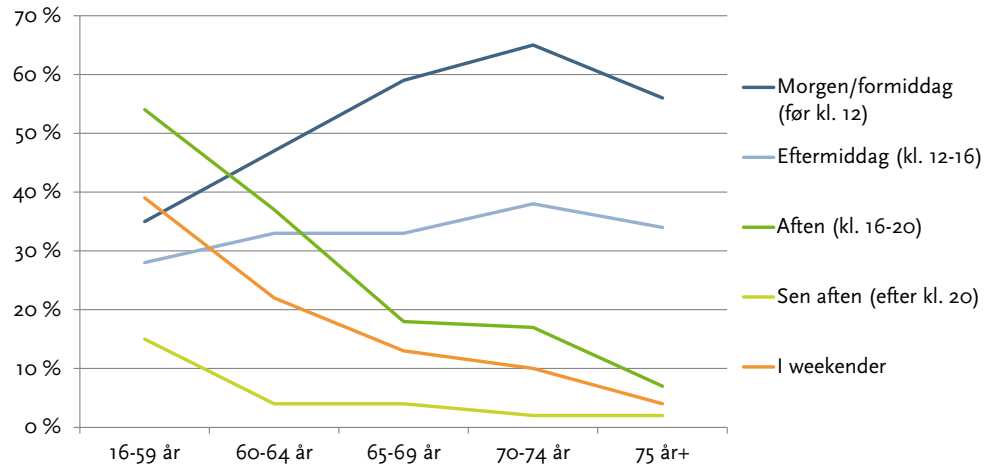
Firmaidrætten har fra den 1. september fået ny organisationsstruktur, hvor den hidtidige ledelse bliver erstattet af en direktion med den nuværende generalsekretær Jan Steffensen i spidsen.

I samme omgang er organisationsafdelinger og aktiviteter blevet underlagt fire nye afdelinger, herunder en ny kommunikations-, marketing- og salgsafdeling, der bl.a. har til opgave at opprioritere salget af forbundets tilbud over for danske virksomheder.

I omstruktureringen indgår også større personaleændringer. En række nuværende ansatte er stoppet i forbundet, mens der vil ske ansættelser i nye stillinger.

Ifølge forbundet skal omstruktureringen ses som led i udmøntningen af forbundets strategi for årene 2013-2015, hvilket man i en pressemeddelelse skriver bl.a. vil stille højere krav til udvikling og eksekvering af idrætter, aktiviteter, produkter, kampagner og events.

Figur 1: Seniorer foretrækker at dyrke idræt i dagtimerne

Tidspunkterne, hvor de voksne danskere foretrækker at dyrke motion og sport (mulighed for at vælge flere tidsrum). Kilde: Fremtidens senioridræt – Mellem ironman og stolemotion.

og foreninger, foretrækker seniorerne ofte at dyrke idræt i dagtimerne (figur 1).

Det betyder, at det stigende antal idrætsaktive danskere over 60 år ikke lægger noget stort ekstra pres på faciliteterne i spidsbelastningstiden, hvor børn, unge og yngre voksne ønsker at benytte dem. Til gengæld falder tidspunktet sammen med de tider, hvor skolerne råder over en lang række faciliteter – egne såvel som andre kommunale.

Dermed kan kampen om faciliteterne i dagtimerne blive skærpet i de kommende år.

Udendørs arenaer tiltrækker seniorer

Seniorernes foretrukne arenaer til idrætsaktivitet afspejler i stor udstrækning de idrætsaktiviteter, som seniorerne har præference for (figur 2). Derfor rangerer udendørs arenaer som naturen/skoven samt veje, fortove og lignende højt blandt de lidt ældre, som i stor udstrækning vandrer, cykler, løber og spiller golf.

Men også de mindre lokaler som gymnastiksale, særlige lokaler og fitnesscentre er blandt de meget benyttede faciliteter. Dette ligger fint i tråd med, at aktiviteter som gymnastik, styrketræning, spinning, dans og aerobic/zumba også er store blandt seniorer.

Men én ting er de rum og arenaer, hvor selve idrætsaktiviteten finder sted. Noget andet er muligheden for socialt samvær efter træning. Her er det klart, at det har stor betydning for målgruppen, at det er muligt f.eks. at kunne sidde sammen efter træning og drikke en kop kaffe. Derfor har det betydning for seniorerne, at dette også er muligt, uanset om aktiviteterne finder sted ude eller inde.

Kamp om pladsen?

Skolernes brug af kommunale faciliteter og seniorernes ønsker til idrætsaktivitet i samme tidsrum som de ældre idrætsudøvere skaber i sig selv en vis konkurrence om faciliteterne, der kan blive skærpet, når skolerne i de kommende år får længere skoledage med mere fokus på idræt og bevægelse og derfor potentielt benytter faciliteterne mere.

Alligevel peger notatet 'Fremtidens senioridræt' på, at der er ledig tid at finde til senioridrætsudøverne, hvis man lokalt tænker kreativt og er fleksible.

Det gælder i forhold til at tænke i forskellige typer af rum og rammer til faciliteterne for både seniorer og børn, men også i skolernes planlægning af

fortsættes...

Foto: Colourbox

Sport Event Denmark på finansloven

Den fremtidige finansiering af Sport Event Denmark har været usikker, da en toårig statslig bevilling til eventorganisationen udløber ved årsskiftet 2013-2014.

Men ifølge regeringens forslag til finanslov, der blev offentliggjort i august, får Sport Event Denmark midler til endnu et års arbejde. I alt er der i finansloven afsat 20 mio. kr. fra Kulturministeriet i 2014, som vil blive suppleret med yderligere 5 mio. kr. fra Danmarks Idrætsforbund.

Samtidig stiller kulturminister Marianne Jelved i udsigt, at organisationen, der har til opgave at tiltrække internationale sportsbegivenheder til Danmark, kan få en mere permanent finansiering, når Kulturministeriets udredning af idrættens økonomi og struktur ligger klar senere i år.

I en pressemeddelelse skriver Kulturministeriet, at der som led i opfølgningen på idrætsudredningen vil blive taget stilling til den fortsatte finansiering af Sport Event Denmark efter 2014, mens Marianne Jelved har peget på, at en fast finansiering vil lette organisationens fremadrettede arbejde.

Thomas Bach er ny IOC-præsident

Formanden for det tyske idrætsforbund og den tyske olympiske komité, Thomas Bach, er valgt til ny præsident for IOC efter belgieren Jacques Rogge, der går af efter 12 år på posten.

Der skulle kun to afstemningsrunder til, før IOC-medlemmerne havde fundet deres nye præsident på IOC-sessionen i Buenos Aires. Ching-Kuo Wu blev elimineret i første runde efter en ekstraafstemning mod Ser Miang Ng fra Singapore, der havde samme stemmetal.

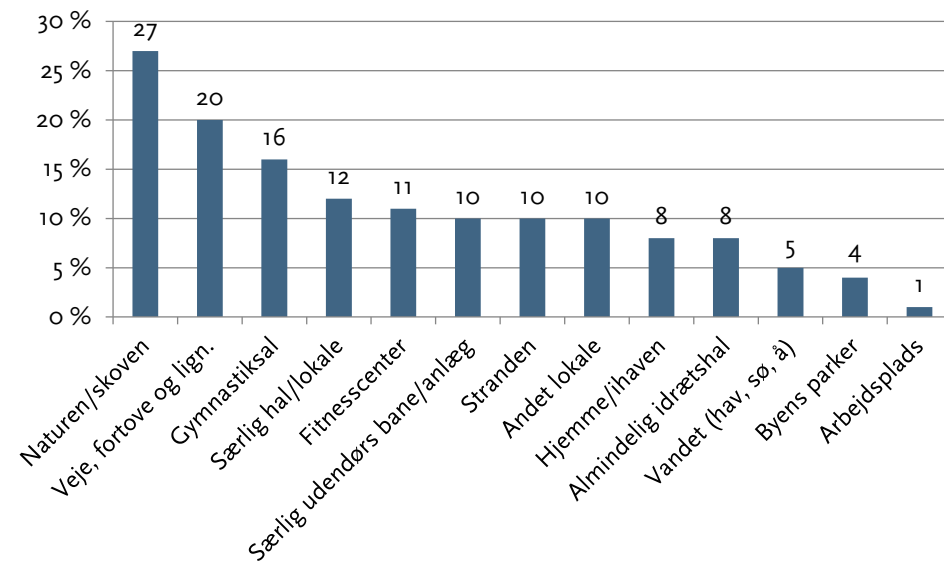
Thomas Bach, der er 59 år, var klar forhåndsfavorit i feltet af seks kandidater, som ud over Ng og Wu bestod af Sergej Bubka fra Ukraine, Richard Carrión fra Puerto Rico og Denis Oswald fra Schweiz.

I anden afstemningsrunde fik Bach et flertal på 49 stemmer foran Carrións 29 stemmer, mens 15 stemmer blev fordelt på de tre øvrige resterende kandidater.

Thomas Bach har været medlem af IOC siden 1991, heraf de sidste syv år som vicepræsident. Hans idrætslige baggrund er fægtning, hvori han vandt guld i fleuret ved OL i Montreal i 1976.

Thomas Bach er blot den niende præsident i IOC's historie og valgt for otte år.

Figur 2: Udendørs faciliteter bliver benyttet mest af seniorer

Seniorer foretrækker at dyrke idræt i udendørs arenaer og i mindre lokaler som f.eks. gymnastiksale.
Kilde: Fremtidens senioridræt – Mellem ironman og stolemotion.

aktiviteter. Begge parter kan tænke i at benytte udendørs arealer, men seniorernes indendørs facilitetsbrug tegner også et billede af, at der er gode muligheder for at gøre brug af mindre lokaler og idrætssale, ligesom alternativer som forsamlingshuse eller sognehuse kan være egnede lokaler til visse aktiviteter.

Men fleksibilitet i forhold til eksempelvis at udnytte den ledige tid i de faciliteter,

der er til rådighed, er også nødvendig, hvis man skal undgå kamp om faciliteterne. Skolerne, som i udgangspunktet råder over mange offentlige faciliteter i dagtimerne, skal give mere plads for eksempelvis foreninger med tilbud for målgruppen af seniorer. Og samtidig skal den krævende gruppe af seniorer være fleksible i forhold til at udnytte de ledige tider, der er til rådighed.

Stor tilfredshed med arenaer og faciliteter til idræt

Seniorer stiller høje krav til de faciliteter og arenaer, hvor de dyrker motion og sport. Men samtidig er de ældre udøvere over 60 år den aldersgruppe blandt de voksne, som er mest tilfredse med idrætsarenaer og faciliteter.

Det gælder i forhold til tilgængelighed, hvor seniorerne i størst omfang er enige eller helt enige i, at der er gode og egnede faciliteter og arenaer til rådighed i deres lokalområde, og de oplever samtidig, at der er gode muligheder for at benytte dem. Og på

spørgsmålet om, hvorvidt man føler sig tryk i både indendørs faciliteter og udendørs arenaer til idrætsaktivitet, er seniorerne den gruppe, som føler sig mest tryk.

At seniorernes scorer højt på tilfredshed med og tryk i faciliteter og arenaer til idræt er ekstra vigtigt at være opmærksom på, da det samtidig er den voksne gruppe, som tillægger faciliteter størst betydning for deres idrætsdeltagelse. Med andre ord, er det afgørende, at der er gode faciliteter til rådighed, hvis de skal være idrætsaktive.

Børn bevæger sig for lidt

Kun en tredjedel af børnene i en undersøgelse af elever i 3. og 4. klasse fra Forskningscenter OPUS ved Københavns Universitet var fysisk aktive en time om dagen, som Sundhedsstyrelsen anbefaler.

Undersøgelsen viser også, at drengene er markant mere aktive end pigerne, så de i gennemsnit bevæger sig 20 minutter mere end pigerne.

Blandt de ting, som har indflydelse på mængden af fysisk aktivitet er puberteten. Når børnene når puberteten falder aktivitetsniveauet, og der opstår en sundhedsmæssig udfordring.

Undersøgelsen af børnenes aktivitet viser samtidig, at det især er svært at få den daglige motion om efteråret og om vinteren, men også at det i særlig grad er i weekenden, at børnene ikke er fysisk aktive med den anbefalede time om dagen. Derfor peger pilen i retning af forældrene, som har ansvar for, at børnene også i fritiden er aktive.

DGI præsenterer fremtidsscenerier

DGI har i forbindelse med Kulturministeriets udredning fremlagt forslag til idrættens fremtidige organisering. Det sker med fire prioriterede scenarier, der repræsenterer forskellige grader af samarbejde mellem idrætsorganisationerne DGI, Danmarks Idrætsforbund (DIF) og Dansk Firmaidrætsforbund (Firmaidrætten).

Første scenarie indebærer en fusion mellem idrættens tre organisationer.

Andet scenarie indbærer en arbejdsdeling, hvor DGI og DIF fordeler opgaverne imellem sig, og Firmaidrætten fusioneres eller associeres med DGI.

I tredje scenarie fortsætter DGI og DIF som to organisationer, og Firmaidrætten fusioneres eller associeres med én af de to organisationer. Samtidig etablerer DGI og DIF et nyt 'Idrættens Vækstforum' som et samarbejdsorgan, der skal udvikle fælles motionssatsninger inden for fem til syv idrætter med særligt potentiale.

I fjerde og sidste scenarie fra DGI fortsætter DGI og DIF som i scenarie tre som selvstændige organisationer med samarbejde, mens Firmaidrætten også her fusioneres eller associeres med enten DGI eller DIF.

Læs mere i [referatet](#) fra DGI's landsledelsesmøde i september.

Selvorganiserede aktiviteter i naturen og byen er størst blandt voksne i alle skandinaviske lande. Men forskellen i de voksnes engagement i henholdsvis foreningsliv og privat regi er forskellig landene imellem.

Idrætsmodeller: Danmark ligger til skandinavisk guld

Kommentar: I en direkte sammenligning med Norge og Sverige er den danske idrætsmodel klart bedst til at fastholde og tiltrække unge og voksne til foreningerne. Det bør inspirere til nærmere analyser af styrker og svagheder ved de skandinaviske idrætsmodeller

Af Henrik H. Brandt, Idrættens Analyseinstitut

Muligvis er norske skiløbere og skiskytter sikre vindere af vinter-OL, når det går løs i Sochi om et par måneder. Muligvis har Sverige gennem årene udklækket langt flere store internationale sportsstjerner, flotte idrætsarenaer og imponerende idrætsstævner end Danmark.

Men når det kommer til idrættens hverdagsliv, som det udfolder sig i de skandinaviske idrætsforeninger, løber danske idrætsforeninger med medaljerne for deres langt bedre evner til at gøre sig attraktive med tilbud til alle aldersgrupper.

En sammenstilling af idrætsvaneundersøgelser fra de tre lande placerer danske idrætsforeninger som førende i Skandinavien i forhold til at mindske frafald blandt teenagere og fastholde eller tiltrække nye foreningsmedlemmer i alle aldersgrupper.

Store forskelle

Selv om de skandinaviske lande alle kan prale af en i international sammenhæng høj idrætsdeltagelse, en indgroet tradition

for frivillighed og et blomstrende foreningsliv for børnene, er der store forskelle på udbyttet af de tre landes umiddelbart ganske ensartede idrætssystemer.

Det hører med, at de selvorganiserede aktiviteter med motion i natur og byrum i centrum slår foreningslivet som de voksnes foretrukne idrætsarena i alle tre lande. Den helt store forskel viser sig i unge og voksnes opslutning til det foreningsliv, som i alle tre lande modtager hovedparten af de offentlige investeringer i idræt.

Hvor danske idrætsforeninger ifølge 'Danskernes motions- og sportsvaner 2011' har fat i 86 pct. af børnene mellem 7 og 15 år og 41 pct. af den voksne befolkning over 41 år, ligger de norske foreningers markedsandel af unge og voksne i mange aldersgrupper helt nede under 20 procent. Til gengæld buldrer den kommercielle norske fitness-sektor frem med en styrke, som får den ligeledes succesrige danske fitness-sektors væksttempo til at blegne.

I Danmark har foreningerne fortsat bedre fat i stort set alle aldersgrupper end

Udsatte børn udfordrer gadeidrætten

Gadeidrætter som streetbasket og streetfodbold og subkulturen omkring dem kan skabe nye idrætslige fællesskaber for børn og unge i udsatte boligområder. Men det er en udfordring at få fat i de mest idrætsuvede børn og skabe tætte bånd mellem projekt og lokalsamfund, viser en midtvejsevaluering fra Syddansk Universitet af projektet Your GAM3.

Projektet har en ambition at få fat i børn, der ikke for vane fast at dyrke en idrætsgren på egen hånd eller i forening. Men evalueringen viser, at 71 pct. af deltagerne havde været idrætsaktive andre steder, inden de startede i Your GAM3's aktiviteter, og en næsten lige så stor andel var idrætsaktive i andre sammenhænge parallelt med projektet.

Evalueringen viser, at over 2.000 børn og unge har deltaget i Your GAM3's aktiviteter i 2012, og at projektet i vid udstrækning har formået at få fat i børn af anden etnisk baggrund med aktiviteter som streetbasket, streetfodbold og streetdance.

Syv ud af ti børn har en anden etnisk baggrund, og en tredjedel af børnene er piger. Samtidig synes ikke færre end 72 pct. af deltagerne 'super godt' om aktiviteterne.

DM styrkede udviklingsarbejdet

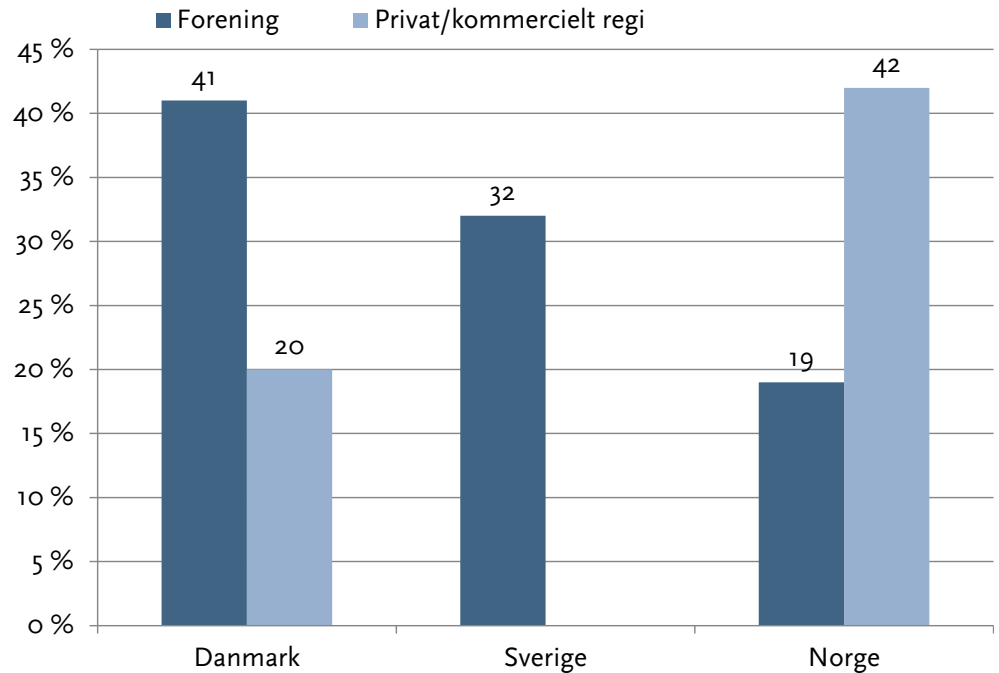
Siden efteråret 2011 har DGI satset på at skabe mere nytænkning i foreningslivet gennem 'DM i foreningsudvikling', hvor 30-40 foreninger konkurrerer mod hinanden om at skabe de største fremskridt i foreningen på områder som ledelse, medlemsrekruttering, aktivitetsudvikling og faciliteter.

En ny undersøgelse fra Syddansk Universitet, viser, at mange af de deltagende foreninger har oplevet positive ændringer i deres måde at arbejde på.

En spørgeskemaundersøgelse, der omfatter besvarelser fra 23 af de 36 foreninger, som gennemførte DM i foreningsudvikling, viser bl.a., at knap to ud af tre af foreningerne er helt eller delvist enige i, at projektet har givet en stor afsmitning på foreningens udvikling.

Rapporten advarer også i sine konklusioner mod, at foreningsudviklingen bliver en topstyret proces, hvor DGI presser på for at få igangsat udviklingsprocesser sammen med mindre grupper i foreningerne, hvis det betyder, at foreningen spalter sig i en 'forening classic' og en mere udviklingsorienteret del.

Figur 1: Norske foreninger står svagt over for fitness-sektoren

Mens foreningerne fortsat spiller en central rolle i de voksnes idrætsdeltagelse i Danmark og Sverige, har den private idrætssektor i Norge bedst fat i de voksne udøvere over 15 år. Kilder: Sammenstilling af skandinaviske idrætsvaneundersøgelser. Laub (2013), Breivik & Rafoss (2012), Riksidrottsforbundet (2011).

fitness-sektoren, mens fitness-sektoren i Norge i de fleste aldersgrupper fra teenagealderen op er mere end dobbelt så stor som foreningsidrætten. Omfanget af den svenske kommercielle idræt er ikke kendt, men svenske foreningers markedsandel blandt unge og voksne svenskere er ligeledes langt lavere end i Danmark.

Tre bud på forskelle

Hvori ligger så den danske foreningsmodells tilsyneladende bredere appel til alle befolkningslag?

Svaret er ikke entydigt, alene af den grund, at det faktisk er ganske vanskeligt at finde direkte sammenlignelige data mellem de på overfladen så ensartede skandinaviske velfærdsnationer, men tre bud melder sig umiddelbart:

- Den statslige finansiering af idrætten går til en enhedsstruktur i Norge og Sverige, mens Danmark har flere ressourcestærke centrale aktører som DIF og DGI, hvilket sikrer, at ikke kun konkurrenceidrætten står stærkt i billedet.
- Den lokale finansiering af foreningslivet fylder via Folkeoplysningsloven og kommunerne relativt mere i den samlede offentlige finansiering af idrætten i Danmark end i Sverige og Norge.
- Det danske idrætsbillede har en række centrale 'knopskydninger' med specifikke formål som Lokale og Anlægsfonden, Team Danmark, Sport

Event Denmark, hvilket eksempelvis sikrer facilitetsudvikling en fast plads i idrætsdebatten.

Nordiske gatekeepere

Uden at det skal betragtes som et argument for, at den danske idrætsmodel er

Fitness-sektoren i Norge er i de fleste aldersgrupper fra teenagealderen og mere end dobbelt så stor som foreningsidrætten.

Foto: Kasper Sørensen/Flickr

Usikkerhed om Giro d'Italia-effekt

Giro d'Italia lagde i 2012 prologen og de første to etaper i det jyske. Løbet blev som folkefest en succes med tusindvis af tilskuere langs ruten, men hvor stor en turismeøkonomisk effekt havde arrangementet reelt?

Måske mindre end hidtil troet. Et nyt studie fra Center for Turisme, Innovation og Kultur ved Syddansk Universitet (SDU) i Esbjerg anslår, at turismeindtægterne for værtskommunerne Herning og Horsens var væsentligt lavere end de 108 mio. kr., som VisitDenmark nåede frem til i sin evaluering af den danske Giro d'Italia-start.

På baggrund af 756 tilskuerinterviews i de to værtsbyer, når den uvildige undersøgelse fra SDU frem til, at begivenheden resulterede i turismeindtægter på cirka 99 mio. kr., hvis man regner alle besøgende uden for postnummerområderne Herning og Horsens som tilreisende turister og sætter det samlede tilskuertal under prologen og de to etaper til 500.000.

SDU's tal er altså noget lavere end VisitDenmarks skøn – ikke mindst i betragtning af, at VisitDenmark brugte de noget større værtskommuner som udgangspunkt for sin beregning, hvilket giver færre tilreisende tilskuere.

Men forskellen er i virkeligheden betydeligt større, da VisitDenmarks beregninger alene bygger på de 209.000 tilskuere, som ifølge arrangørerne fulgte løbet i Herning og Horsens, mens SDU's beregning tager udgangspunkt det samlede udmeldte tilskuertal langs hele løbsruten.

Medregner man kun 250.000 tilskuere i SDU's model, falder den samlede turismeindtægt til cirka 49 mio. kr. – eller under det halve af VisitDenmarks skøn.

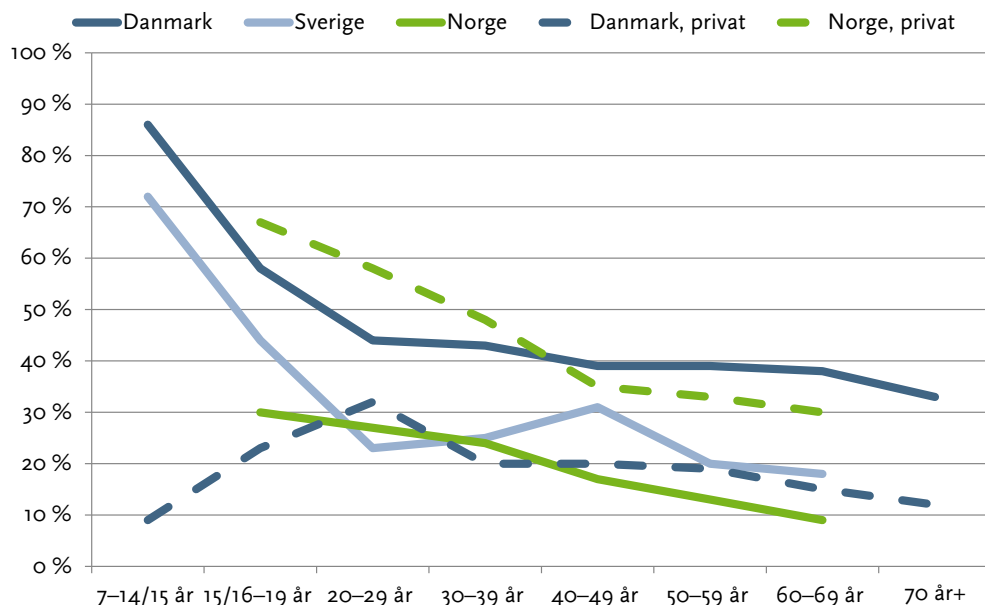
RUNDT OM IDAN

Hent oplæg fra Idan-konferencer

Idans to konferencer 'Idrættens største udfordringer III: Kvalitet og kerneværdier' og 'Fremtidens senioridræt – Mellem ironman og stolemotion', som blev afholdt i dagene den 3.-5. september 2013, bød på en lang række spændende oplæg.

Idan har samlet præsentationerne fra flertallet af oplægsholderne, og de er nu tilgængelige til download på Idans hjemmeside www.idan.dk.

Figur 2: Idrætsdeltagelsen i foreninger og privat regi

Foreningslivet i Danmark klarer sig bedre end foreningslivet i Sverige og Norge. Især når det kommer til at få fat i de unge og de voksne. Kilder: Sammenstilling af skandinaviske idrætsvaneundersøgelser. Laub (2013), Breivik & Rafoss (2012), Riksidrottsforbundet (2011).

perfekt, synes den mere mangfoldige – eller rodede – danske idrætsmodel at have sine styrker i forhold til Norge og Sverige, hvor Norges idrettsforbund (NIF) og Riksidrottsförbundet (RF) i efterkrigstiden groft sagt har fungeret som 'gatekeepere' for det statslige samspil med idrætten. I Norge spiller staten tillige en vigtig rolle i forhold til anlægspolitikken.

Kun i Danmark har den såkaldt 'folkelige idræt' med fokus på lokalområdet i praksis samme idrætspolitiske og økonomiske vægt som den mere aktivitetsfokuserede idræt som repræsenteret ved DIF, NIF og RF.

Påstanden er selvfølgelig stærkt forsimplet, men det er påfaldende, at idrætsbevægelsen i Norge og Sverige altovervejende opfatter og italesætter sig som en bevægelse for børn, unge og eliteidræt, mens de senere års idrætsdebat i Danmark i høj grad også har handlet om voksne motionister og plads til større fleksibilitet og bredde i aktivitetspaletten i foreninger og faciliteter.

Fitness-sektoren ignoreres

I Norge blotlagde en såkaldt Stortingsmelding (regeringsudredning) sidste år de store udfordringer med den relativt svage foreningstilslutning og en centralt styret anlægspolitik, der favoriserer traditionelle idrætsanlæg og vanskeliggør blandingsformer mellem offentlige og kommercielle driftsformer.

Den norske fitness-sektor, som tæller op mod 800.000 nordmænd protesterede i sit høringssvar til Stortingsmeldingen

over den snævre definition af idræt i den statslige norske idrætspolitik, men den officielle reaktion på skævhederne er ud over løfter om øget støtte til friluftsidræt i fjeld og mark endnu en justering af fordelingsnøglen på tipsmidlerne, så den organiserede norske idræt kan se frem til flere midler, selv om fitness-sektoren vinder slaget om de unge og de voksne.

I Sverige bærer den seneste statslige udredning af den statslige støtte til idrætten fra 2008 ved professor Tomas Petersson fra Malmö Högskola ligefrem titlen 'Föreningsfostran och tävlingsfostran'. Titlens hensigt er at demonstrere, hvordan det rummelige foreningsbegreb med fokus på bred deltagelse, 'föreningsfostran', og det mere præstationsorienterede konkurrence/talentudviklingsbegreb, 'tävlingsfostran', begge har kvaliteter, men også i praksis rummer modsætninger, som i Tomas Peterssons konklusion ofte ender med 'tävlingslogikkens' sejr.

"Medan föreningsfostran således utgår från principen att "många ska bli fler" (eller åtminstone att "många ska bli kvar") utgår tävlingsfostran från tävlandets logik om att "många ska bli färre," som det hedder i udredningen.

Mangel på dynamik

Set fra Danmark, hvor debatten om nye idrætsvaner og organiseringsformer og de deraf følgende udfordringer for idrætsfaciliteter og udbydere af idræt har raset i flere år, kan den relative mangel på dynamik i den norske og svenske idrætsdebat over-

fortsættes...

Følg Play the Game 2013 live

På mandag åbner dørene til den 8. Play the Game-konference, som finder sted i Aarhus den 28.-31. oktober.

Cirka 340 deltagere og knap 150 talere er klar til Play the Game 2013, men alle, der ikke kan deltage i konferencen, har mulighed for at følge konferencen fra en række platforme i et samarbejde mellem Play the Game, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole samt DR.

Under konferencen [livestreamer](#) DR sessioner fra den store mødesal, og efter konferencen vil det være muligt at streamer sessioner 'on demand'. DR dækker ligeledes konferencen journalistisk på sine egne platforme.

Danmarks Medie- og Journalisthøjskole bruger Play the Game 2013 til et særligt projekt for studerende, så skolen vil være repræsenteret med 27 studerende, som laver tv og dækker konferencen på en række [digitale platforme](#).

Billeder fra konferencen bliver løbende uploadet til Play the Games [hjemmeside](#) og [Flickr-konto](#), hvorfra det er muligt at downloade billederne gratis til redaktionel brug. Dog skal både fotograf Thomas Søndergaard og Play the Game krediteres. Desuden dækker [Play the Game](#) konferencen løbende og udsender bl.a. nyhedsbrev dagligt med historier fra konferencen.

Tre nye topnavne til Play the Game

Få dage før Play the Game 2013 begynder i Aarhus, har tre topnavne meldt deres ankomst.

Fra FIFA stiller kommunikationsdirektør Walter de Gregorio op til debatten om FIFA's reformproces onsdag den 30. oktober. Han kommer her op imod den schweiziske antikorrupsionseksperter Mark Pieth, der for nylig har valgt at stoppe som formand for FIFA's uafhængige reformkomité. Desuden deltager den amerikanske professor og skarpe kritiker af FIFA's hidtidige reformer, Roger Pielke Jr., i debatten.

Fra Brasilien har den brasilianske vicesportsminister, Luis Fernandes, meldt sin ankomst til sessionen om Brasiliens værtskaber for FIFA's fodbold-VM i 2014 og Rio de Janeiro OL i 2016. Han får følgeskab af Saint-Clair Milesi, kommunikationsschef for VM-organisationskomitéen.

Debatten med fokus på Brasilien finder sted torsdag den 31. oktober.

Det er fortsat muligt at tilmelde sig hele konferencen eller enkelt dage på [playthegame.org](#) eller ved fremmøde og henvendelse i sekretariatet på Helnan Marselis Hotel i Aarhus.

Foto: Elise Cranjani/Flickr

Selvom Danmark har den højeste idrætsdeltagelse i foreningerne blandt unge og voksne, er en større del af nordmændene frivillige i idrætslivet.

raske. Der er ikke nødvendigvis oprør i luften i broderlandene over tingenes skæve tilstand.

Eksempelvis synes det frivillige arbejde i idrætsforeningerne i Norge ifølge forskellige undersøgelser fortsat at være højere end i Danmark. Ca. 20 procent af den voksne befolkning i Norge mod ca. 11 procent af de voksne i Danmark udfører frivilligt arbejde i idrætsforeninger. Noget tyder på, at voksne nordmænd gerne giver en hånd med idrætsforeningernes arbejde for børn og unge eller med indtægtsgivende aktiviteter i foreningerne, selv om de ikke nødvendigvis selv er aktive brugere af foreningernes idrætsstilbud.

En sidste væsentlig faktor på forskelle mellem de tre lande er naturligvis økonomien. Det er meget vanskeligt at sammenligne omfanget af den offentlige støtte i de tre lande direkte, men det ligger fast, at hvor de centrale aktører på tipsloven i Danmark oplevede enorme stigninger i begyndelsen af 1990'erne som følge af lottospilletets indførelse og derefter en relativ stagnation i stigningstaksten, har de centrale aktører i Norge og Sverige til gengæld oplevet voldsomme stigninger i de statslige tildelinger i 2000-tallet.

Både Norge og Sverige sender i dag centrale midler direkte ud til foreningslivet, mens Norge ligeledes bruger en del af de statslige midler til idrætsanlæg.

I Danmark er faciliteterne og tilskud til idrætsforeningerne derimod næsten udelukkende kommunale anliggender.

Brug for mere viden

Ovenstående smagsprøver på forskellene mellem de skandinaviske lande er ikke et argument for, at den danske model er perfekt. Men den danske model har afgjort nogle styrker, som fortjener en højere placering i den fælles skandinaviske idrætsbevidsthed. I det hele taget kan det undre, at regeringer og idrætsorganisationer i tre skandinaviske lande, som alle er stolte af deres idrætsmodeller, ikke gør mere ud af at kigge over hegnet til nabolandene.

Som beskrevet ovenfor har Norge og Sverige i de senere år gennemført store statslige idrætsudredninger, og Danmark er som bekendt på vej. Måtte vi foreslå, at den næste store udredning bliver et helhjertet forsøg på at trænge dybere ned i de på mange måder stærkt inspirerende forskelle og ligheder mellem idrætsmodellerne i de tre skandinaviske lande.

Udredninger i Skandinavien

Læs de seneste udredninger om idræt i Norge og Sverige:

Kulturdepartementet (2008). Föreningsfostran och tävlingsfostran - En utvärdering av statens stöd till idrotten. Statens offentliga utredningar (SOU 2008:59), Stockholm: Kulturdepartementet. Tilgængelig [online](#).

Det Kongelige Kulturdepartement (2012): Melding til Stortinget: Den norske idrettsmodellen (Meld. St. 26 – 2011-2012). Oslo: Kulturdepartementet. Tilgængelig [online](#).

NYT I IDANS VIDENSBANK

Your GAM3: Gadeidræt i udsatte boligområder

Rapporten er en midtvejsevaluering af projektet 'Your GAM3', som har til formål at igangsætte gadeidrætsaktiviteter i udsatte boligområder i Danmark.

Michael Fehsenfeld, Peter Mindegaard og Bjarne Ibsen, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet, 2013.

Undersøgelse af DM i foreningsudvikling

Rapport, der på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse og en efterfølgende perspektivering vurderer, hvordan foreninger, som deltog i DGI-initiativet 'DM i foreningsudvikling', har udviklet sig og fungeret.

Jens Jøyer-Kruse og Bjarne Ibsen, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet, juni 2013

Download eller find links til rapporterne i vidensbanken på idan.dk.

Foto: Espenauti/Flickr

Fra 2014 får EU en politisk vedtaget idrætspolitik og et budget til at varetage idrætsområdet.

EU bliver en stærk ny spiller

I de kommende syv år vil EU-Kommissionen for første gang råde over et betydende budget til fremme af breddeidræt og god forvaltningsskik i europæisk idræt.

Af Henrik H. Brandt, Idrættens Analyseinstitut

Med virkning fra 2014 bliver EU for første gang en stærk selvstændig idrætspolitisk spiller med en politisk vedtaget idrætspolitik og et budget af betydeligt omfang til at fremme de vedtagne målsætninger.

EU's styrkede kompetencer på idrætsområdet er en følge af Lissabon-traktaten, og de fleste politiske armbøjninger om omfanget af Kommissionens budget på området i budgetårene 2014-2020 er nu på plads. Kommissionen kommer formentlig til at råde over et selvstændigt idrætsbudget i størrelsesordenen 200-250 mio. kr. om året som en ny del af det såkaldte Erasmus+ program, der regulerer fællesinitiativer i forhold til uddannelse og ungdom.

Det er ikke nyt, at EU har betydning for idrættens vilkår. Fælleseuropæisk lovgivning og initiativer har i mange år haft stor betydning for idrættens vilkår på områder, hvor samfundets almindelige regler berører idrættens vilkår. Det gælder eksempelvis i forhold til finansiering af idrætten via spillemarkedet eller strukturfonde eller i forhold til konkurrencelovgivningen på transfermarkedet eller mediemarkedet.

Betydeligt budget

Det nye er, at unionen får en selvstændig idrætspolitik, som bakkes op af et betydeligt budget.

"Vi har været ambitiøse, og med Erasmus + programmet kommer vi klart i position til at opfylde disse ambitioner," sagde lederen af sport og ungdomskontoret i Kommissionen, Chiara Gariuzzo, på

kommissionens Sport Forum i Vilnius, den 30. september i Vilnius.

EU's idrætspolitik har været under udvikling længe – blandt andet med den såkaldte hvidbog om idræt fra 2007 og en række mindre forberedende programmer. Den nye idrætspolitik kommer til at følge hovedlinjerne fra de senere år.

Det nye arbejdsprogram kommer til at støtte samarbejdet mellem landene i forhold til grænseoverskridende udfordringer mod idrætten som eksempelvis doping, matchfixing, vold og chikane eller styrkelse af god forvaltningsskik i idrætten. Men først og fremmest vil det forøgede budget gå til at styrke breddeidræt, breddeidrætsarrangementer og en evidensbaseret idrætspolitik.

Breddeidræt i fokus

Kommissionen vil fokusere på at støtte partnerskaber, arrangementer, vidensdeling og kompetenceudvikling, analyser med videre på tværs af EU-landene. Det ligger således helt fast, at danske interessenter på idrætsområdet allerede nu bør forberede sig på at finde partnere og gode projekter, som kan nyde godt af EU's forøgede idrætsbudget i de kommende år.

Lederen af EU-Kommissionens idrætskontor, Yves Le Lostecque, fortæller onsdag, den 30. oktober i forbindelse med Play the Game-konferencen i Aarhus om EU's kommende initiativer på idrætsområdet. Læs mere på playthegame.org.

Læs mere om EU-Kommissionens idrætskontor [her](#).

Rum og rammer for aktivt udeliv

Mange børn, unge og voksne bruger naturen til forskellige typer af fritidsaktivitet, og tendensen til at bruge uderummet er steget gennem de seneste årtier. Det samme er bevidstheden om rum og rammer i naturens betydning for, at der er et aktivt udeliv.

Bogen 'Rum og rammer for aktivt udeliv. Kvalitative casestudier' er den anden udgivelse om ude- og friluftsliv, som undersøger og diskuterer betydningen af de fysiske rammer for de udendørs aktiviteter.

Afsættet er fire kvalitative casestudier af fire steder med fokus på udvalgte aktivitetsformer og målgrupper. Herunder er undersøgt en naturlegeplads, et mountainbikespor, et natur- og fritidsområde samt en strandpark.

Rum og rammer for aktivt udeliv. Kvalitative casestudier

Søren Andkjær, Jan Arvidsen og Karen Dalgaard

Syddansk Universitet og Lokale og Anlægsfonden
145 sider
Pris 140,00 kr.

Gerlev Idrætskøles 75 år i bevægelse

Gerlev Idrætskøles 75 års jubilæum er blevet markeret med en lille bog, der fortsætter, hvor det forrige jubilæumsskrift slap, og fortæller de seneste 25 års historie med bidrag fra tidligere og nuværende ansatte og elever.

Det er ikke nogen indadvendt fortælling, da Gerlev Idrætskøles om nogen har sat markante spor i dansk idrætspolitik. Underholdende er f.eks. den tidligere forstander Ove Korsgaards beretning om udviklingen fra en traditionsbundet højskole til en moderne – på nogle punkter næsten avantgardistisk – idrætskøles med egen kritisk forskning, legepark og idrætspris.

I de senere år har Gerlev Idrætskøles som mange andre højskøles måttet kæmpe med faldende elevtal, men er kommet godt tilbage med satsninger på bl.a. nye idrætsformer, flere udenlandske elever og en mere markedsorienteret tilgang.

Om det har kostet lidt af skolens skarpe profil, kunne måske have været genstand for en mere kritisk diskussion i bogen. Men generelt er der tale om underholdende og informativ læsning.

Gerlev Idrætskøles 75 år i bevægelse

Gerlev Idrætskøles

80 sider

Download på Gerlev Idrætskøles hjemmeside

Nyhedsbrevet Overblik
Nummer 57 - 25. oktober 2013

Udgiver:
Idrættens Analyseinstitut
Kanonbådsvej 12A
1437 København K

Telefon: 3266 1030
E-mail: idan@idan.dk
Hjemmeside: www.idan.dk

Redaktion:
Søren Bang, redaktør
soeren.bang@idan.dk

Ditte Toft, journalist
ditte.toft@idan.dk

Henrik Brandt, direktør (ansv.)
henrik.brandt@idan.dk

Dansk tv-sport – fra monopol til milliardindustri

Anmeldelse: Bogen 'Fascination og forretning i dansk tv-sport' analyserer forholdet mellem sportens organisationer og tv, men giver også et indblik i sportsseernes oplevelse af sport på tv.

Selvom sport og medier fylder meget i mange danskeres hverdag, er samspillet mellem de to fænomener ikke genstand for stor videnskabelig opmærksomhed herhjemme. Men med bogen 'Fascination og forretning i dansk tv' tegner lektor ved Aarhus Universitet, Kirsten Frandsen, de store linjer i udviklingen af sporten på tv og går samtidig tæt på nogle af de elementer, der er i spil, når vi sætter os foran skærmen og ser sport.

Bogen gennemgår det historiske samspil mellem tv og sportens organisationer fra monopoltiden i Statsradiofonien, hvor sporten var stedbarnet, der ikke passede ind i de kulturpolitiske målsætninger, og frem til i dag, hvor store kommercielle medieselskaber kæmper om milliarddyre fodboldrettigheder til dansk og international fodbold.

En række af bogens nedslag giver anledning til at trække på smilebåndet, når vi i dag står i et medie billede, hvor sportsindhold med og uden rettigheder flyder på tværs af medieplatforme. Det gælder eksempelvis DBU's oprindelige reservation over for tv-mediet, der senere har været altafgørende for fodboldens kommercielle udvikling. I dag kan det undre, at den første livetransmission i fuld længde af en kvalifikationskamp med landsholdet først fandt sted i 1985. Det var den legendariske kamp mellem Danmark og Sovjetunionen, og rettighederne til at sende kampen direkte fik DR først, da der var udsolgt til kampen.

Forholdet mellem DBU og DR er blot

ét at mange sjove og interessante facts, som bogen formår at perspektivere. Bl.a. bruger Kirsten Frandsen i bogen både skriftlige kilder, arkivmateriale fra medier og interviews med relevante ressourcepersoner, som gennem tiderne har sat deres aftryk på sport-medieudviklingen, herunder personer som Jim Stjerne Hansen, Morten Stig Christensen og afdøde Gunnar 'Nu' Hansen.

Fra de store linjer til seeroplevelsen

Der er også blevet plads til at gå tæt på seeroplevelsen. Med afsæt i interviews med almindelige fodbold- og håndboldseere tegner bogen et billede af nogle af de tendenser, som karakteriserer hvordan seerne følger henholdsvis fodbold og håndbold.

Forskellen mellem håndboldens hurtige spilflow og fodboldens lidt langsommere har betydning for, hvordan man ser og mødes om at se kampe i de to idrætter. F.eks. appellerer håndboldens action mere til kvinderne end fodbolden, men fodbolden med en længere kamp og mindre action giver større mulighed for at være socialt sammen om at se en kamp.

Bogen favner bredt inden for emnet sport og tv, og man kan argumentere, at især delen, som beskriver seeroplevelsen, kunne være bredt yderligere ud, da flere af de belyste perspektiver i tv-seningen kunne have været spændende at gå mere i dybden med.

Men 'Fascination og forretning i dansk tv-sport' er både en stærk samling af viden på området, der kan bruges som opslagsværk i forhold til sports-tv-historien, og samtidig en interessant fortælling med gode historier, som i et godt sprog formår at guide læseren gennem de mange informationer og give en god læseoplevelse.

Ditte Toft

Fascination og forretning i dansk tv-sport Kirsten Frandsen

Aarhus Universitetsforlag

176 sider

Pris (vejl.) 199,95 kr.